

Anmeldelser

PETER NEERUP BUHL: *»Fornuftens jordiske redskab«? Det Radikale Venstre 100 år – en kritisk status.* Den Danske Forening. Roskilde 2004. ISBN 87-90183-28-2. 96 sider.

Forfatter og samfundsdebattør Peter Neerup Buhl har med den lille bog *»Fornuftens jordiske redskab«?* stillet skarpt på en af de væsentligste aktører i dansk politik gennem de seneste hundrede år, Det Radikale Venstre. Som forfatteren skriver på bagsiden af bogen: »Det Radikale Venstre markedsfører sig selv som et parti i midten af dansk politik. Et parti, der står for de nøgterne, fornuftige løsninger, upåvirket af ideologier og utopier...Tværtimod har de (ekstreme tendenser) været til stede hele tiden gennem partiets nu 100-årige historie...«. Det er med andre ord forfatterens formål at gøre op med de radikales egen selvforståelse som partiet, der har indtaget og fortsat indtager den »ansvarlige« position som de, der kan formidle det brede samarbejde hen over midten. Og det skal her indskydes, at forfatteren ikke ganske holder, hvad han lover. Der er snarere tale om en bog, der omhandler Det Radikale Venstre inden for de seneste årtier og i den sammenhæng ikke overraskende de radikales andel i den udlændingepolitik, der er i fuld gang med at balkanisere Danmark med de deraf muligvis uoprettelige konsekvenser til følge. Tillad anmelderen en kort bemærkning yderligere, inden Buhls eksempler på de radikales skadevoldende virkning kommer til deres ret. Forfatteren er næsten til overmål analytisk anlagt. Det betyder, at der i bogen (alt) for ofte fremkommer vurderinger og diskussioner af Det Radikale Venstres markeringer, det være sig landsmødeudtalelser, enkeltpersoners bidrag eller handlinger i øvrigt, der skal underbygge forfatterens tese. Den informerede læser vil uden tvivl selv kunne drage disse eller nærliggende konklusioner, og bogens anliggende havde derfor stået stærkere, hvis de radikales både teoretiske og praktiske politik havde fået lov

Anmeldelser

at stå alene. Uden for mange kommentarer står det for alvor klart, at Danmark som et stedse tungere åg har måttet bære den byrde at have, i en alt for ofte central politisk nøgleposition, et parti, der aldrig har tilstræbt at tjene landets interesser, men derimod en af dem selv formuleret utopi (som ganske vist har lange europæiske rødder), der i sagens natur ikke handlede om virkeligheden selv, men om drømmen om virkeligheden. Lad dem derfor tale selv, og man bliver for alvor slået af galskaben.

Buhl fremhæver de radikales landsmøde i 1976 som et eksempel på idealismens endelige triumf. I programerklæringen hed det, at den radikale holdning bestod i at være »for åndsfrihed, for lighed blandt jordens mennesker ved fordeling af byrder og goder, for nedbrydning af skel, skabt af den økonomiske vækst eller tekniske udvikling og for de svages rettigheder. *Mod* ensretning og tyranni, *mod* udbytning og undertrykkelse af fattige nationer og svagt stillede borgere i de enkelte samfund og *mod* magtkoncentrationer og voldsstrukturer, der hindrer det enkelte menneskes udvikling og udfoldelse«. Buhl fremfører med styrke, at ovenstående svada hører et klassisk yderparti til, et parti, der med ideelle fordringer på tilværelsen gør banaliteter og tåbeligheder til politisk program, og som i sin umodenhed ikke er bevidst om (må man håbe), at et målrettet politisk forsøg på at realisere ovenstående vil føre til en undertrykkelse uden lige, da der som logisk konsekvens må være tale om en – for at bruge den engelske forfatter Paul Johnsons ord – samfundshersen, der i hvert fald nok skal sikre nogenlunde det modsatte resultat af det intendede.

Marianne Jelveds reaktion efter 11. september 2001 fanger Buhl med en henvisning til, at Jelved i det andet nummer af *Radikal Politik* efter udåden hævdede, at 11. september måtte føre til, som overskriften formuleredes, »Integration – luk døren op«. Det Radikale Venstres hundredårige historie fastholdes her på slående vis. På trods af, som

Anmeldelser

Buhl henviser til, at islamisterne, som fløj de kaprede fly ind i World Trade Center og Pentagon, efter alle »normalvestlige« begreber var velintegrerede, så hævdede Jelved, at kun yderligere indvandring og »integration« kunne forhindre lignende hændelser.

Eksemplerne fra Buhls bog er legio, og læseren kan anbefales selv at stifte bekendtskab med dem. Som et sidste skal det nævnes, at Buhl har sans for det historiske, når han hen i mod slutningen omtaler P. Munchs portræt af den franske radikale leder Pierre Waldeck-Rousseau. Om denne hedder det, at han »var fri for fordomme, uimodtagelig for fraser. Han bevarede altid koldblodigheden; hans lidt kølige skepsis tillod ham at høre...uden at vredes eller forbavses. Enhver mulighed for, at han...kunne drages bort fra den vej, han havde valgt, var på forhånd udelukket«. Buhl gør ret i at fremhæve Pierre Waldeck-Rousseau som det symptomatiske eksempel på *den* radikale, det være sig Waldeck-Rousseau, Munch, Jelved eller andre, der måtte have annammet den tanke, at kun den, der kunne hæve sig uinteressert op over det, han eller hun måtte høre eller erfare, kun den kunne fastslå og videreføre den tanke, at mennesket var et kun forbart væsen, der uden skyld og ansvar måtte ledes og ikke mindst blive ledt videre af den progressivitets vej, der ude i det fjerne måtte kunne føre til det forjættede tusindårsrige.

Peter Neerup Buhls bog, *Fornuftens jordiske redskab?*, er som nævnt et bekendtskab værd. Læseren vil heri finde en lang række gode eksempler på det forhold, at Det Radikale Venstre ikke er Danmarks midtersøgende parti, men derimod et parti, der uafsladligt forsøger at positionere sig i forhold til den yderposition, hvor partiet i nu et hundrede år har haft hjemme.

Morten Uhrskov Jensen